

ZARZĄDZENIE

Dnia 30 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **J. M.**

o stwierdzenie zgodności z prawdą oświadczenia lustracyjnego,

w związku z pismem ww. z dnia 28 września 2024 r.

o wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego

zakończzonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego

z dnia 17 lutego 2021 r., sygn. akt V KK 598/19,

oddalającym jako oczywiście bezzasadną kasację wniesioną przez lustrowanego

od orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa 217/18,

utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt III K 21/17,

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

zarządza:

1. stwierdzić brak podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy postępowania o wznowienie wskazanego wyżej postępowania z urzędu;

2. odpis zarządzenia doręczyć autorowi sygnalizacji wraz z pouczeniem o braku zażalenia;

3. określić numer sprawy jako załatwionej w inny sposób.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2021 r., sygn. akt V KK 598/19, Sąd Najwyższy oddalił kasację lustrowanego J. M. jako oczywiście bezzasadną oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania kasacyjnego.

Adw. J. M. złożył do Sądu Najwyższego pismo datowane na 28 września 2024 r., w którym wniósł o wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego powyższym postanowieniem oraz o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania. W jego ocenie postępowanie to dotknięte jest bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na fakt, iż postanowienie zostało w składzie, w którym zasiadał „neosędzia” Piotr Mirek, a nadto wniosek o wyłączenie SSN Jarosława Matrasa został rozpoznany przez „neosędziego” Marka Siwka w składzie jednoosobowy, zamiast trzyosobowym. Powołał się przy tym na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r. o sygn. akt III KO 117/23.

Powyższa inicjatywa nie mogła przynieść oczekiwanego przez jej autora rezultatu. Wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia służącym do wzruszenia prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie sądowe niezależnie od tego czy jest ono inicjowane na wniosek strony, czy też z urzędu. Wprawdzie art. 542 § 3 k.p.k. nie precyzuje jaki rodzaj postępowania podlega wznowieniu z uwagi na ujawnienie się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., niemniej jednak uregulowania tego nie sposób odczytywać w oderwaniu od wcześniejszych przepisów rozdziału 56 k.p.k. Tymczasem w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. i art. 540b k.p.k. jest mowa właśnie o wznowieniu „postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem”. Oczywistym jest, że do wznowienia postępowania z urzędu może dojść jedynie wówczas, gdy w ogóle wchodzi w grę wznowienie postępowania, a nie w szerszym zakresie. Jak zatem słusznie zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22 (OSNK 2023, nr 4, poz. 20), skoro w świetle art. 540 § 1 k.p.k. wznowienie dotyczy „postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem”, to wszelkie podstawy wznowieniowe, w tym i określone w art. 542 § 3 k.p.k., dotyczyć mogą wyłącznie takiego postępowania.

Powyższego charakteru nie ma postanowienie o oddaleniu kasacji, w tym także w wypadku uznania jej za oczywiście bezzasadną. Podejmując taką decyzję Sąd Najwyższy orzeka bowiem wyłącznie o niezasadności tego środka zaskarżenia, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie, korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. Stąd też postępowanie kasacyjne zakończone takim postanowieniem nie podlega wznowieniu. Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja wówczas, gdy Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, wydaje orzeczenie następcze rozstrzygające merytorycznie o przedmiocie procesu, a zatem zgodnie z art. 537 § 2 k.p.k. umarza postępowanie lub uniewinnia oskarżonego z uwagi na oczywistą niesłusznosc skazania. Wówczas orzeczenie to jako rozstrzygające prawomocnie w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego może podlegać wznowieniu (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99; postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00; postanowienie SN z dnia 22 września 2003 r., IV KO 33/03; postanowienie SN z dnia 25 października 2006 r., V KO 64/06; postanowienie SN z dnia 21 marca 2007 r., IV KO 19/07; postanowienie SN z dnia 25 listopada 2010 r., V KO 87/10; postanowienie SN z dnia 19 sierpnia 2015 r., IV KO 46/15; postanowienie SN z dnia 1 sierpnia 2019 r., II KO 66/19; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2020 r., V KO 108/19; zarządzenie SN z dnia 23 marca 2022 r., III KO 22/22; zarządzenie SN z dnia 21 grudnia 2023 r., II KO 137/23; postanowienie SN z dnia 28 marca 2024 r., I KO 52/23; zarządzenie SN z dnia 4 kwietnia 2024 r., II KO 38/24; zarządzenie SN z dnia 8 sierpnia 2024 r., V KO 71/24). Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie jednak nie zaistniała, gdyż Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 17 lutego 2021 r., sygn. akt V KK 598/19 oddalił wniesioną na korzyść J. M. jako oczywiście bezzasadną.

W pełni podzielając argumentację przedstawioną w powyższych judykatach, będącą wyrazem wieloletniego i utrwalonego dorobku orzeczniczego Sądu Najwyższego, odrzucić należało stanowisko – którego uzewnętrznienie stanowi między innymi powołane w sygnalizacji orzeczenie – wskazujące na to, że argumenty natury ustrojowej i konwencyjnej wymagają eliminacji wypracowanego w doktrynie i orzecnictwie paradygmatu interpretacyjnego o celowości stosowania wąskiej wykładni art. 542 § 3 k.p.k. Tym samym uznając, że postanowienie Sądu

Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest orzeczeniem prawomocnie kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu przepisów rozdziału 56 k.p.k., brak było możliwości wznowienia tego postępowania nie tylko na wniosek, lecz także *ex officio* w oparciu o uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k.

Końcowo podkreślić należy, że wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony. Jak zatem słusznie zauważył adw. J. M., jego pismo należało potraktować jako złożoną w trybie art. 9 § 2 k.p.k. sygnalizację konieczności wznowienia postępowania z urzędu. W tej sytuacji w zasadzie można byłoby poprzestać na pisemnym poinformowaniu ww. o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu (zob. uchwała siedmiu sędziów SN z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, nr 6, poz. 48), niemniej za celowe uznano syntetyczne wyjaśnienie powodów rozstrzygnięcia.

Mając na względzie powyższe, zarządzono jak na wstępie.

[J.J.]

r.g.